

วิทยาการ-เกษตร

เครื่องจับลูกขุง(ลาย) อย่างประหยัด

โครงการที่ "ไทยรัฐ" เคยนำเสนอความซำงสังเกตและหัวใจของเด็กนักเรียนชั้นประถม ที่สามารถประดิษฐ์ดักดักลูกน้ำ โดยใช้วัสดุหาง่าย มาณากกับภูมิปัญญาท้องถิ่น นำเสนอผ่านหน้า 1 ไปเมื่อหลายวันก่อนนั้น

วันนี้ทีมงาน "ทำได้ ไม่จน" ได้ไปเจาะลึกรายละเอียดเรื่องนี้มาฝากกันอีกครั้ง เผื่อบางทีแฟนคอลัมน์จะประดิษฐ์ดักดักลูกน้ำไว้ใช้กันเองภายในบ้านเรือน

อาจารย์สุนทร เล้าอรุณผอ.โรงเรียนวัดหนองโพธิ์ อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม ได้เล่าให้ทีมงานฟังว่า "ในแต่ละปีเด็กที่เรียนวิทยาศาสตร์จะต้องคิดโครงการวิทยาศาสตร์ และยึดปัญหารอบตัวมาเป็นแกนหลัก ซึ่งวิธีการเรียนการสอนดังกล่าวจะทำให้เด็กมีโอกาส

คิด และได้สร้างนวัตกรรมใหม่ๆให้กับตัวเอง โดยในปีนี้เด็กนักเรียนชั้น ป.3 ซึ่งประกอบด้วย ด.ญ.นนท์ธิดา รัตนา ด.ญ.อ้อ สุวรรณทำมี และ ด.ญ.ภัทรพร พึ่งทรัพย์"

พร้อมด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการซึ่งประกอบด้วย อาจารย์วงเดือน จตุพรรุ่งเรือง ซึ่งเป็นผู้แจ้งข่าวให้ทีมงานทราบ อาจารย์บุญเรือน แพทย์จรัส และ อาจารย์สมควร ธนสมบุญรัตน์ก็ได้ลงความเห็นกัน

ว่า ในพื้นที่เขตกำแพงแสนมีการระบาดของยุงลาย ซึ่งเป็นบ่อเกิดของไข้เลือดออกค่อนข้างมาก ดังนั้น จึงมานั่งสังเกตวิเคราะห์วงจรชีวิตของยุง และลงความเห็นกันว่า หากสามารถตัดวงจรชีวิตในช่วงที่เป็นลูกน้ำ ก็จะสามารถลดอัตราประชากรยุงให้น้อยลงได้

อาจารย์สมควร ที่ปรึกษาโครงการเล่าที่มา

ที่ไปของการคิดประดิษฐ์ดักดักลูกน้ำว่า "การทำดักลูกน้ำซึ่งเป็นบ่อเกิดของยุงลายนั้น สามารถทำได้หลายวิธี ทั้งปล่อยปลาหมักลูกน้ำ ใช้ทรายอะเบท ผีดพ่นมือค ซึ่งเป็นสารเคมีชนิดหนึ่ง โดย 2 วิธีหลังค่อนข้างสิ้นเปลืองงบประมาณที่ค่าคัญหลายคนมีความวิตกว่าจะมีสารตกค้างในน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อชีวิต"

จากเหตุผลดังกล่าว กลุ่มนักเรียนจึงเกิดแนวคิดว่าจะประดิษฐ์อุปกรณ์ดักลูกน้ำ โดยการสร้างจะยึดรูปแบบ "ไซ" ซึ่งเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่ง สำหรับใช้ดักปลา โดยเครื่องมือที่ว้านี้เมื่อปลาเข้าไปแล้วจะไม่สามารถว่ายกลับออกมาได้

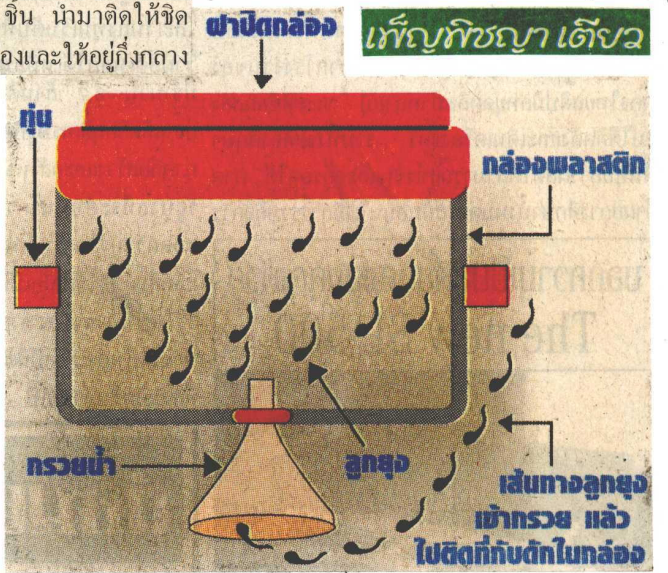
สำหรับอุปกรณ์จะใช้วัสดุซึ่งหาได้ง่ายและมีราคาถูกคือ กล่องพลาสติกสี่เหลี่ยมขนาด 12x12x7 ซม. กรวยกรองน้ำพลาสติกปากกว้าง 16 ซม. คัตเตอร์เหล็กสำหรับเจาะรู กาว รองเท้ายางที่ไม่ใช่แล้ว ลูกยางสำหรับยึดกล่อง

ส่วนขั้นตอนการทำ เริ่มจากนำเหล็กที่เตรียมไว้ลงไฟ แล้วจะรูที่ก้นกล่องพลาสติกให้ได้จุดกึ่งกลาง จากนั้นสอดปลายกรวยเข้าไป ยึดด้วยลูกยางเพื่อไม่ให้หลุดได้ง่าย จากนั้นตัดยางจากรองเท้าให้ได้ขนาด 2x1 นิ้ว จำนวน 4 ชิ้น นำมาติดให้ชิดขอบปากกล่องและให้อยู่กึ่งกลาง

ทั้ง 4 ด้าน เป็นอันเสร็จเรียบร้อย เวลานำไปใช้ให้มัดด้านที่มีกรวยกลงไปในน้ำ ให้น้ำไหลเข้าไปภายในกล่องแล้วปล่อยทิ้งไว้

ทั้งนี้ ก่อนที่จะได้ข้อสรุปว่าควรใช้กรวยปากกว้างเท่าใด ทางกลุ่มนักเรียนได้ประดิษฐ์อุปกรณ์ขึ้นจำนวน 3 ชุด โดยใช้กรวยขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 9 ซม. 13 ซม. และ 16 ซม. ปล่อยในตู้ปลาซึ่งมีลูกน้ำอยู่ 50 ตัว จากนั้นจะนับจำนวนลูกน้ำที่เข้าไปในกล่องทุก 1 ชม. ผลปรากฏว่ากรวยที่ปากกว้างจะสามารถดักลูกน้ำได้จำนวนมากที่สุด

นอกจากนี้ ยังได้นำชุดอุปกรณ์ดังกล่าวไปใส่ไว้ในห้องน้ำโรงเรียน ซึ่งพบว่ามีลูกน้ำเข้าไปจำนวนมาก และยังได้นำไปให้ชาวบ้านได้ทดลองใช้หลายรายด้วยกัน โดยส่วนใหญ่บอกว่า น่าส่งเสริมสนับสนุนในสภาวะที่เศรษฐกิจในบ้านเราเป็นเช่นนี้ เพราะกล่องดังกล่าวมีประโยชน์ ท่าง่าย ราคาถูก วัสดุหาง่าย ที่สำคัญ เมื่อนำไปปล่อยในน้ำแล้วมีความปลอดภัย ไม่ทำให้มันเสีย ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สามารถใช้ได้ทั้งน้ำดื่มและน้ำใช้ และไอ้ตัวเด็ก จะหมดลายก็ครั้งนี้ละ!

(มีภาพ ต่อดักตัวขุงจริง)

